

Na scenie.... podmiot i orzeczenie. Powtarzamy wiadomości o głównych częściach zdania. (podręcznik str. 217)

Co sprawia, że słowa układają się w zdania? Bez czego nie da się ułożyć ani jednego? Poznaj głównych bohaterów na gramatycznej scenie. Proszę Państwa, oto **orzeczenie i podmiot!**

Na rozgrzewkę:

Ćwiczenie 1. Połącz wyrazy w pary tak, aby powstały zdania. Zadanie wykonaj w zeszycie.

Aktorzy	opadła
Kurtyna	wiwatowali
Gong	kłaniała się
Matylda	klaskała
Aktorka	potknęła się
Widzowie	zabrzmiał

Jakie zadanie mają podmiot i orzeczenie?

Zdanie składa się z części, z których najważniejsze to: **orzeczenie i podmiot.**

Orzeczenie to czasownik w formie osobowej, np.

Na scenie **pojawiła się** dziwna postać.

Publiczność **zamarła** w oczekiwaniu.

Wieje wiatr.

Bez orzeczenia nie ma zdania!

Podmiot to wykonawca czynności, np.

A) Na scenie **pojawiła się** dziwna **postać**.

- pojawiła się ----- Kto? Co? ---**postać**

B) **Publiczność** **zamarła** w oczekiwaniu.

Zamarła - kto? ----- **publiczność**

C) **Wieje** wiatr.

Wieje --- kto? Co? -----**wiatr**

Forma orzeczenia dostosowuje się do formy podmiotu.

Ćwiczenie 2. Dopasuj podmioty do odpowiednich orzeczeń. Zaobserwuj, jak forma orzeczenia zmienia się w zależności od podmiotu. Połącz w pary, powstałe zdania zapisz w zeszycie.

Aktorzy	pomyliła tekst.
Aktorki	pomylili tekst.
Aktor	pomyliły tekst.
Aktorka	pomylił tekst.

Ćwiczenie 3. Wypisz z poniższych zdań orzeczenia i określ ich rodzaj oraz liczbę. Zadanie wykonaj w zeszycie.

Np.: Poszedł do kina. poszedł- r.męski, l. pojednca

- Ustawili się w długiej kolejce.
- Kupił ostatnie dwa bilety na szkolne przedstawienie.
- Oddała płaszcz do szatni.
- Usiadły w pierwszym rzędzie.
- Przez cały czas szeleścili papierkami od cukierków.

Ćwiczenie 4. W podanych zdaniach kolorem zielonym zaznacz podmioty, a różowym orzeczenia.

A) Dziadek ze strony mamy grał w teatrze.

B) Babcia szyła kostiumy.

C) Wuj Anatol sprzedawał bilety.

D) Ciocia Matylda tańczyła w zespole.

E) Wszyscy ludzie z okolicy oglądali czwartkowe przedstawienia organizowane w miejskim parku.

Krótko i trochę dłużej

Zdanie pojedyncze (tylko jedno orzeczenie)

NIEROZWIŃĘTE	ROZWIŃĘTE (ma tylko jedno orzeczenie)
--------------	---------------------------------------

<p>Zawiera tylko orzeczenie lub orzeczenie i podmiot</p> <p>Np.: Ciocia tańczyła. Brat śpiewał.</p>	<p>Zawiera określenia podmiotu i orzeczenia, które przekazują liczne informacje o podmiocie i wykonywanej czynności:</p> <p>Np.. Ciocia Tosia pięknie tańczyła na scenie. Mój mały brat głośno śpiewał piosenkę</p> <p>Mój mały brat – grupa podmiotu głośno śpiewał piosenkę - grupa orzeczenia</p>
---	--

Ćwiczenie 5. Rozwiń podane zdania, dodając określenia do podmiotu i orzeczenia.

Np.: **Dziecko uśmiechnęło się.** ----- Małe dziecko uśmiechnęło się do swojej mamy

- A) Mama krzyknęła.
- B) Kot zniszczył.
- C) Basia zaśpiewała.
- D) Natalia i Tomek uczą się.

Ćwiczenie 6. Znajdź w wypowiedzeniach orzeczenie i podmiot. Zaznacz jednym kolorem grupę podmiotu, a innym – grupę orzeczenia.

- Trzy książki oprawione w brązową skórę leżały na ostatniej półce szklanej biblioteczki.
- Znany w całym kraju naukowiec po raz kolejny wygłosił kontrowersyjny referat o nowych zagrożeniach finansowych.
- Nagle przez okno wleciał do pokoju straszny i głośno buczący chrabąszcz.

Dodatkowy materiał z ćwiczeniami interaktywnymi:

<https://epodreczniki.pl/a/podmiot-i-orzeczenie---szybkie-przypomnienie/Dzjqg0XS>